

TİCARİ MALLAR

Atatürk Üniversitesi
Açıköğretim Fakültesi

GENEL MUHASEBE

Prof. Dr.
M. Suphi ORHAN

İÇİNDEKİLER

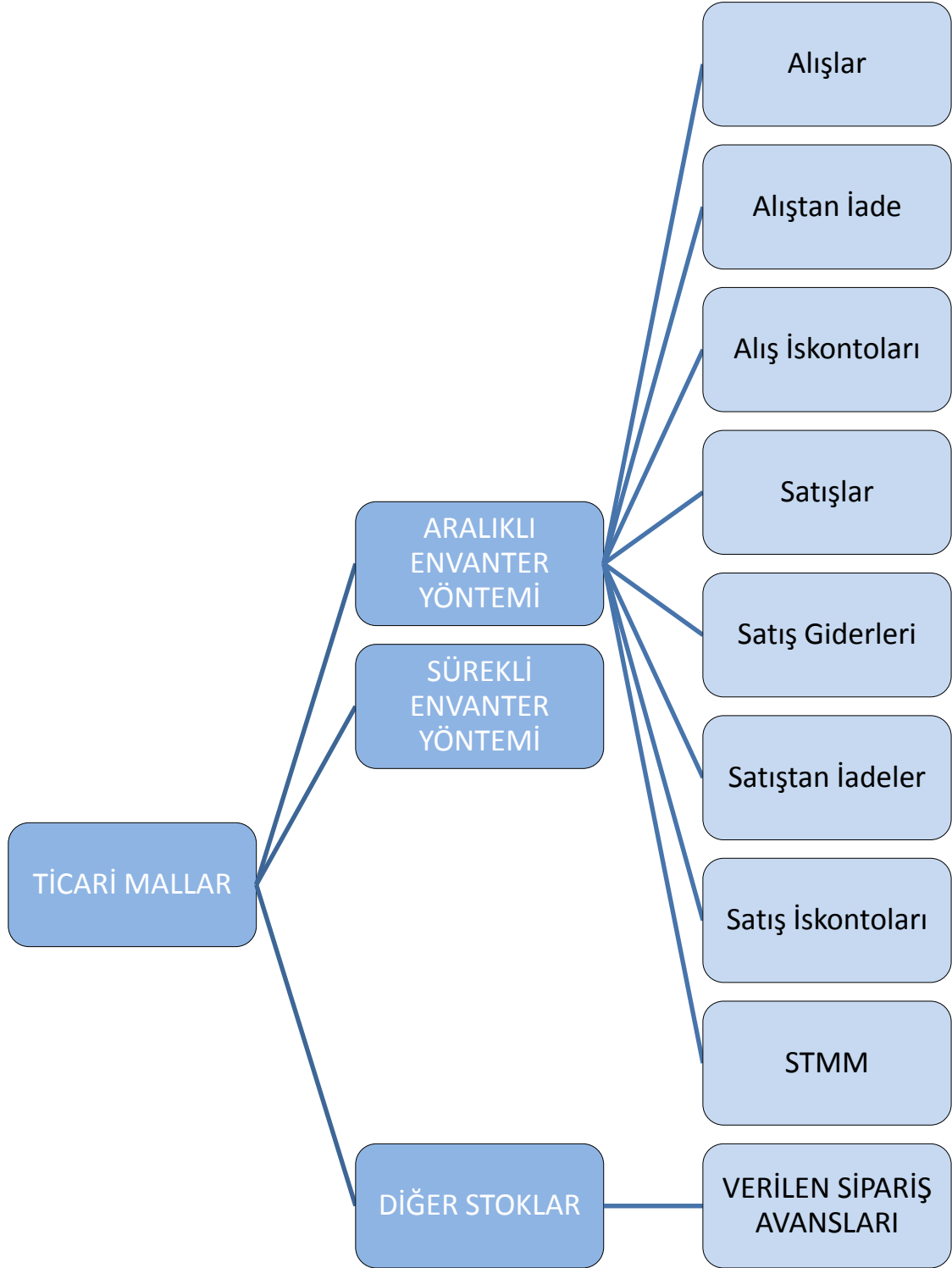
- Ticari Mallar Hesabı
- Aralıklı Envanter Yöntemi
- Sürekli Envanter Yöntemi
- Ticari Mallarda Zayi Olma, Değeri Düşme, Fire ve Karşılıkları

HEDEFLER

- Bu üniteyi çalıştıktan sonra;
- Ticari mal alışlarını ve satışlarını yasal defterlere kayıt edebilecek,
- Vadeli ticari mal alışlarında vade farkı veya kur farklarının nasıl kayıtlanabileceğini öğrenebilecek,
- Aralıklı envanter yöntemine göre dönem sonunda satılan ticari malların maliyetini hesap edebilecek,
- Sürekli envanter yöntemine göre ticari mal satışların stoktan çıkış ve maliyet kayıtlarını yapabilecek,
- Ticari mal satışlarından doğan kâr veya zararı hesap edebilecek,
- Komisyoncu aracılığı ile ticari mal satışlarına ilişkin kayıtları yapabileceksiniz.

ÜNİTE 8

GİRİŞ

Bu ünite de stoklar içerisinde yer alan ticari mallar hesabı tanıtılacak, satılan ticari malların maliyetinin (STMM) değerini sürekli olarak gösterme olanağı veren “Sürekli Envanter Yöntemi” ile STMM’nin dönem sonlarında hesaplandığı “Aralıklı Envanter Yöntemi” örnek uygulamalarla açıklanmaya çalışılacaktır. Ayrıca 157 diğer stoklar hesabı ve 159 verilen sipariş avansları hesaplarının işleyişi de açıklanmaya çalışılacaktır.

İşletmelerin ticari faaliyet konularına göre, satılmak üzere satın aldıkları mallar, *Ticari Mallar* olarak adlandırılmaktadır. *Üzerinde herhangi bir değişiklik yapmadan satılmak amacıyla stoklarda bulundurulanan ticari malların muhasebeleştirilmesinde, farklı yöntemler uygulanmaktadır.* Ticari malların tedarikinden satışına kadar geçen süreçte, uygulanacak kayıt yöntemleri, satılan malların birim maliyetine ve çeşit sayısına göre farklılık arz etmektedir.

Mal alımında ticari mallar hesabının borç tarafına mal alış bedeli yazılır. Mal alımında (mal tutarının belli bir vergi oranında) ödenen katma değer vergisi de 191 ind. kdv. hesabının borç tarafına kaydedilir.

Ticari mallar hesabı, bir varlık hesabıdır. Bütün artışlar borç tarafa yazılır. Artışlar, sadece mal alımı da değildir. Ticari malların alımı yanı sıra geçen dönemden depomuzda kalan mal tutarı da borç tarafa yazılır. Ticari mal alımında ödenen bütün nakliye, sigorta ve hamaliye giderleri de o malın maliyetine eklenmek amacıyla, ticari mallar hesabının borç tarafına yazılır. Satış yapılması hâlinde, tekdüzen muhasebe sistemi uygulaması gereği, 153 ticari mallar hesabı kullanılmaz, bunun yerine 600 yurt içi satışlar hesabı kullanılır. Yani alışlar ve alış giderleri, 153 ticari mallar hesabının borç tarafına, satışlar ise 600 yurt içi satışlar hesabının alacak tarafına kaydedilir [1].

Ticari malların kayda alınmasında genellikle iki yöntem kullanılmaktadır:

- Aralıklı Envanter Yöntemi
- Sürekli Envanter Yöntemi

ARALIKLI ENVANTER YÖNTEMİ

“Dönem Sonu Envanter Yöntemi” olarak da bilinen bu yöntem, birim maliyeti düşük çeşit sayısı fazla malların satıldığı marketler vb. işletmelerde uygulanır. Çünkü satış aşamasında, satılan ticari malların maliyetini (STMM’yi) hesaplamak oldukça güçtür ve pratik de değildir.

Aralıklı Envanter yönteminde; *Ticari mallar satın alındığı zaman maliyet bedeliyle “153 ticari mallar” hesabının borç tarafına kaydedilir.* Ödeme biçimine göre de ilgili diğer hesaplar alacaklandırılır. Örneğin; peşin bedelle alınmışsa kasa hs., veresiye ise satıcılar hs., senet karşılığı alınmış ise borç seneteri hs., çek karşılığı alınmış ise verilen çekler ve ödeme emirleri hesabına alacak kaydedilir. Satın alınan ticari malların maliyeti; alış faturası bedeli, taşıma, sigorta, nakliye

Ticari malların kayda alınmasında genellikle aralıklı envanter yöntemi ve sürekli envanter yöntemi kullanılmaktadır.

varsa gümrük vergileri vb. gider unsurlarının toplamından, diğer bir deyişle alıştan satışa hazır hâle gelinceye kadar yapılan tüm parasal fedakârlıkların toplamından oluşur. Bu nedenle; ticari mallar hesabının borç tarafına hem mal alış değeri hem de nakliye, sigorta, gümrük vergisi vb. giderler yazılır [2].

Bu yöntemde, ticari mal alışlarında ödenen katma değer vergisi (KDV), 191 indirilecek kdv hesabının borcuna yazılarak muhasebeleştirilir. Yapılan satışlar ise yurt içi veya varsa yurt dışı satışlar hesabının alacağına satış bedeliyle kaydedilir.

Dönem sonunda muhasebe dışı envanter (iş yerleri ve depolarında yapılan fiilî stok sayımı) sonuçlarına göre dönem sonu kalan mal mevcudu belirlenir.

Dönem sonunda depoda kalan mal mevcudu tutarı, ticari mallar hesabının borç bakiyesinden çıkarılarak satılan ticari malların maliyeti belirlenir. Belirlenen tutar, “621 satılan ticari malların maliyeti” (STMM) hesabının borcuna, 153 ticari mallar hesabı’nın alacağına kaydedilir. Bu işlemten sonra ticari mallar hesabının borç kalanı, dönem sonu mal mevcudunu gösterir.

Mal alış ile ilgili bazı örnekler aşağıdaki gibidir [2]:

Örnek

- 05.01.20xx tarihinde 03421 no.lu fatura ile KDV hariç, 20.000 TL'lik ticari mal 8.000 TL'si peşin, kalan kısmı kısa süreli kredili olarak satın alınmıştır. KDV oranı %10.

05.01.20xx		
153 TİCARİ MALLAR	20.000	
191 İNDİRİLECEK KDV	2.000	
100 KASA		8.000
320 SATICILAR		14.000
03421 no.lu fatura ile kredili mal satın alma		

Bu işlemde 20.000 TL'lik mal alınmış ve hesabın borç tarafına kaydedilmiştir. Aynı paralelde 2.000 TL'lik KDV, 191-İND.KDV hesabının borç tarafına yazılmıştır. Yapılan 8.000 TL'lik peşin ödeme, kasada azalma olduğu için alacak tarafına, kalan tutar ise satıcılar hesabına alacak kaydedilmiştir.

Alış Giderleri

Örnek

- Satin alınan ticari malların işletmeye nakli için 06.01.20xx tarihinde %10 KDV dahil 660 TL, bir çek ciroosu ile ödenmiştir.

06.01.20..

153 TİCARİ MALLAR	600	
153.01 Alış giderleri	60	
191 İNDİRİLECEK KDV		
101 ALINAN ÇEKLER		660
Nakliye gideri		

Satin alınan ticari malların işletmeye nakli vb. için yapılan harcamalar (alış giderleri) ticari mallar hesabına borç kaydedilir.

Bu işlemde malların nakliyesi için 660 TL, eldeki bir müşteri çeki (Alınan çekler) ciro edilerek ödenmiştir. Yani cüzdandaki bir çekin arkası imzalanarak çekteki tutarın tahsili satıcıya devredilmiştir. Alış giderleri, 153 ticari mallar hesabının borcuna kaydedilir. Aynı şekilde, KDV'si de 191 İND. KDV. hesabının borç tarafına kaydedilir. Eldeki çeklerde azalma olduğu için de 101 alınan çekler hesabının alacak tarafına kaydedilir [3].

Alıştan İade

Örnek

- 07.01.20xx tarihinde satın alınan %10 KDV'li ticari malların 4.000 TL kısmı istenilen örneğe uygun olmadığı için (kalite, marka, renk, kusur vb.) satıcı işletmeye iade edilmiştir.

İade edilen ticari malların KDV'si "391 hesaplanan KDV" hesabının alacağına kaydedilir.

07.01.20xx

320 SATICILAR	4.400	
153 TİCARİ MALLAR		4.000
391 HESAPLANAN KDV		400
Alış İadesi		

İade edilen ticari malların KDV'si "391 hesaplanan KDV" hesabının alacağına kaydedilir.

Bu işlemde alıştan iade söz konusudur. Alıştan iadeler, ticari mallarda azalma yapacağından ticari mallar hesabının alacak tarafına yazılır. Burada da alacak tarafa yazılmıştır. Bu iade ve + KDV tutarı, satıcılara ödenecek tutarı azaltmış olup bu hesabın borç tarafına 4.400 TL yazılmıştır.

Alış İskontoları

Sürekli aynı fabrika veya işletmeden ticari mal alımlarında, fazla miktar ya da tutarlarda mal alınmasında, fatura kesilmesinden daha sonra işletmeye indirim yapılması halinde bu indirim tutarı, ticari mallar hesabının alacak tarafına yazılır. İndirim veya iskonto yapılması, malların alış tutarında o kadar azalma olduğunu gösterir. Alacak tarafa yazılarak bu denge sağlanır [4].

Örnek

- 10.01.20xx tarihinde % 5 indirimli, %10 KDV dâhil 8.360 TL'lik ticari mal, çek karşılığı satın alınmıştır. İskonto tutarı ve ticari mal bedeli fatura üzerinde ayrı ayrı yazılmıştır.

10.01.20.xx

153 TİCARİ MALLAR	7.600	
191 İNDİRİLECEK KDV	760	
103 VERİLEN ÇEKLER ve ÖDEME EMİRLERİ (-)		8.360
103.01 Verilen Çekler		
KDV'siz tutar(8.360 : 1.10)=7.000		
Ticari Mal Alışı		

Örnek

- 12.01.20xx tarihinde %10 KDV dâhil 33.000 TL ticari mal kısa süreli kredili (veresiye) olarak satın alınmıştır.

12.01.20..

153 TİCARİ MALLAR	30.000	
191 İNDİRİLECEK KDV	3.000	
320 SATICILAR		33.000
Kredili Ticari Mal Alışı		

Uzun vadeli kredili (veresiye alışlarda) 420 satıcılar hesabı kullanılır.

Uzun vadeli kredili
(veresiye alışlarda)
420 satıcılar hesabı
kullanılır.

Örnek

- 15.01.20xx tarihinde, kredili olarak alınan ticari malların maliyet bedeli üzerinden %4 indirim talep edilmiş ve ilgili işletme talebi kabul ederek bir fatura ile işletmemize bildirmiş ve %10 KDV dikkate alınmıştır.

15.01.20xx

320 SATICILAR	1.320	
153 TİCARİ MALLAR		1.200
391 HESAPLANAN KDV		120
İndirim tutarı $(30.000 \times 0,04) = 1.200$ TL		
Alış İskontosu		

Önceki iki kayıta ticari mal alınmış ve ticari malda artış olmuş onun için borç tarafına yazılmıştır. Bu son kayıta ise iskonto yapılmış, bu indirim tutarı ticari malların alış maliyetinde azalma yapacağından *alacak* tarafına, yine satıcılara olan borçlarda da azalma olacağından *borç* tarafına yazılmıştır.

Örnek

- Eğer satıcı işletme yıl sonu ciro üzerinden işletmemize 2.200 TL %10 KDV dâhil indirim uygulamış ve karşılığında borcumuzdan
- nakit indirimi veya
- indirim tutarı kadar ticari mal göndermiş ise günlük defter kayıtları şöyle olurdu;

31.12.20xx

320 SATICILAR	2.200	
649 DİĞER OLAĞAN GELİR ve KARLAR		2.000
391 HESAPLANAN KDV		200
Alış İskontosu		

Satıcı işletme tarafından yıl sonu cirosu üzerinden yapılan indirim, diğer olağan gelir ve kârlar hesabına alacak olarak kaydedilir.

Bu kayıta üsttekinden farklı olarak yıl sonunda yapılan topluca indirim , gelir olarak kaydedilmiştir. Paralelinde KDV'si ve indirim tutarı toplamı, satıcılara ödenecek tutarı azalttığından satıcılar hesabının borcuna kaydedilmiştir. İade işleminde olduğu gibi KDV tutarı da 391 hesaplanan KDV hesabına alacak yazılmıştır.

Sonuç olarak ticari mallar hesabının borç tarafına, sırayla dönem başı mal mevcudu, dönem içi mal alışları ve alış giderleri yazılır. Alacak tarafına ise alıştan iadeler, alış iskontoları yazılır. Dönem sonunda ise yapılacak fiilî sayım sonucunda tespit edilecek mal varlığı tutarı, ticari mal hesabının kalanından düşülür. Bulunan yeni tutar STMM (Satılan Ticari Malların Maliyeti)'dir ve ticari mal hesabının alacak tarafına yazılır. Ticari mal hesabının borç ile alacak toplamı farkı, yani hesap kalanı, dönem sonu mal mevcudunu vermektedir.

Aralıklı envanter yönteminde, satılan ticari malların maliyetinin hesaplanışını aşağıdaki gibi formüle edebiliriz [4]:

$$\begin{aligned}
 & \text{Dönem başı mal mevcudu} \\
 & + \text{Dönem içi net alışlar (alış giderleri – alıştan iadeler – alış iskontoları)} \\
 & = \text{Satılabilir (satışa hazır) malların maliyeti} \\
 & - \text{Dönem sonu mal stoku} \\
 & = \text{Satılan ticari malların maliyet (STMM)}
 \end{aligned}$$

Satış gerçekleştiğinde satış tutarı, 600 Yurt içi satışlar hesabının alacağına, ilgili hesapların borcuna kaydedilir.

Satışlar

Ticari mal veya hizmet satışları karşılığında tahsil edilen veya tahakkuk ettirilerek alınacak olan değerler, satış gelirlerini ifade eder. Satışlar, işletmenin ticari mal mevcudunda azalma meydana getirir. Yurt içi veya yurt dışına satışları veya varsa diğer satışlar, ayrı hesaplarda izlenir. Satışlar, bir gelir kaynağıdır. Bilindiği üzere bütün gelirler, alacak tarafa yazılır. Satış tutarının KDV'si KDV oranı üzerinden hesaplanarak satış hesabının paralelinde, yani alacak tarafa kaydedilir. Satışlar ve hesaplanan KDV toplamı, fatura toplamını vermektedir [5].

Örnek

- 18.01.20xx tarihinde %10 KDV dahil 16.500 TL'lik ticari mal, 6.500 TL'si peşin, 4.000 TL'si çek ve kalan kısmı veresiye olarak 08 no.lu fatura ile satılmıştır.

18.01.20xx

100 KASA	6.500	
101 ALINAN ÇEKLER	4.000	
120 ALICILAR	6.000	
391 HESAPLANAN KDV		1.500
600 YURT İÇİ SATIŞLAR		15.000
Ticari Mal Satışı		

Bu kayıta KDV'siz satış tutarı, 15.000 TL ve hesaplanan KDV 1.500 TL alacak tarafa yazılmıştır. İkisinin toplamı fatura değeridir. Bu satış karşılığında da kasada alınan çeklerde ve alıcılarda artış olmuş, bu sebeple artış tutarları ilgili hesapların borç tarafına yazılmıştır.

Satış Giderleri

İşletmeler, satış yapabilmek, satışlarını artırabilmek için bazı giderlere katlanırlar. Bunlar reklam olabilir, firma adının yer aldığı poşet olabilir, pazarlamada çalışan eleman ücretleri olabilir, malın müşteriye nakliye giderleri olabilir. Bunların hepsine pazarlama, satış ve dağıtım giderleri denilmektedir. Satış faaliyetiyle ilgili tüm giderler, **760 pazarlama, satış ve dağıtım giderleri** hesabının borç tarafına yazılır [5].

Örnek

- Örneğin firma 18.01.20xx tarihinde %10 KDV dahil 550 TL'lik bir reklam harcaması yapmış ve parasını da bankadaki hesabından ödemiş olsun.

18.01.20..

760 PAZARLAMA SATIŞ ve DAĞITIM GİDERLERİ	500	
191 İNDİRİLECEK KDV	50	
102 BANKALAR		550
Satış Gideri		

Burada 500 TL'lik gider ve 50 TL KDV ödenmiştir. Bu nedenle 760 pazarlama satış dağıtım giderleri hesabı ile 191 indirilecek KDV hesabı borçlandırılmış, bankadaki parada azalma olduğu için, banka hesabı alacaklandırılmıştır.

Satış iskontosu, satıştan bir süre sonra erken ödeme ya da yıllık satış cirosu üzerinden alıcı lehine yapılan indirimlerdir.

B 760 PAZ.SATIŞ ve DAĞ.GİD. A

500

B 102 BANKALAR A

550

B 191 İND. KDV. HESABI A

50

Satış İskontoları

Satış iskontosu, satıştan bir süre sonra erken ödeme (kasa iskontosu) ya da yıllık satış cirosu üzerinden alıcı lehine yapılan indirimlerdir. Satış iskontolarının satış hasılatını azaltıcı etkisi vardır. Yani yapılan 100 TL'lik satışta, sonradan 5 TL iskonto yapılmış ise bizim net satışımız (100 - 5=) 95 TL'dir. Fakat 100 TL daha önce kayıtlara girdiğinden bu 5 TL'lik iskonto, 611 satış İskontolari hesabına borç olarak kaydedilecektir.

Örnek

- 19.01.20xx tarihinde %10 KDV dâhil 11.000 TL'lik ticari mal veresiye satılmış olsun.

19.01.20xx

120 ALICILAR	11.000	
391 HESAPLANAN KDV		1.000
600 YURT İÇİ SATIŞLAR		10.000
Kredili Ticari Mal Satışı		

Örnek

- İşletme, alıcılara (satıştan daha sonra) 400 TL'lik satış iskontosunu yapmış ve bunu bir faturayla bildirmiş ise aşağıdaki kayıt yapılır. KDV oranı %10 dur.

19.01.20xx

611 SATIŞ İSKONTOLARI	400	
191 İNDİRİLECEK KDV	40	
120 ALICILAR		440
Satış İskontosu		

Vadeli satışlarda, vade farkları TMS'ye göre, satış geliri olarak kaydedilir.

Vadeli satışlar, TMS (Türkiye Muhasebe Standartlarına) uygun olarak muhasebeleştirildiğinde, 611 satış iskontoları hesabı kullanılmaz. Çünkü vade farklarının satış gelirleri olarak kaydedilmesi gerekir [6].

Satılan Ticari Malların Maliyetinin (STMM) nin Hesaplanması

Satılan Ticari Malların Maliyetinin rakamsal olarak hesaplanması ve kaydını aşağıdaki verlerden yararlanarak şu şekilde yapabiliriz:

- Dönem sonunda, işletmenin muhasebe içi envanterde 153 ticari mallar hesabının borç kalanı (satılabilir malların maliyeti) 65.000 TL'dir.
- Muhasebe dışı envanterde yapılan dönem sonu, fiilî ticari mal sayımında 5.000 TL'lik mal olduğu belirlenmiştir
- $(65.000 - 5.000 =) 60.000$ TL satılan ticari malların maliyetidir.

Bu rakamın satış nedeniyle mallarda azalma olduğu için, 153 ticari mallar hesabının alacak tarafına yazılması gerekir. STMM, bir maliyet olduğu için bütün maliyetler borç tarafa yazılır kuralı gereği, burada da 621 STMM borç tarafa yazılacaktır.

Satılan ticari malların maliyetini bu sefer ayrıntılı olarak hesaplayalım.

Dönem başı ticari mal mevcudu	10.000
Dönem içi ticari mal alışları	+ 55.000
Satışa hazır (satılabilir) malların maliyeti	= 65.000
Dönem sonu ticari mal mevcudu	- (5.000)
Satılan ticari malların maliyeti	60.000

Satılabilir malların maliyetinden, dönem sonu mal mevcudunun çıkarılmasıyla, STMM hesaplanır.

31.12.20xx

621 SATILAN TİCARİ MALLAR MALİYETİ	60.000	
153 TİCARİ MALLAR		60.000
Satılan Ticari Mallar Maliyetinin ilgili hesaba devri		

Sürekli Envanter Yöntemi

Bu yöntem; çeşit sayısı az, birim maliyeti yüksek malların alınıp satıldığı (otomobil galerileri, beyaz eşya veya mobilya vb malların satıldığı) işletmelerde uygulanır. Özellikle satış aşamasında satılan malların maliyeti bilindiğinden, ek hesaplamalara gerek kalmaz [7].

Ticari mallar satın alındığında “Aralıklı Envanter Yöntemi”ndeki gibi (153 ticari mallar hesabının borcuna maliyet bedelleriyle) kayıt yapılır. Alış giderlerinin kaydı, alıştan iadeler ve alış iskontolarının kaydı “Aralıklı Envanter Yöntemi”nde olduğu gibidir.

Sürekli envanter yönteminde; her satıştan sonra, satılan malların maliyet bedeli bnlindiği için, 621 satılan ticari malların maliyeti hesabına borç, 153 ticari mallar hesabına alack olarak kaydedilir. Her satıştan sonraki kayıta hemen maliyet çıkışı yapıldığından, ticari malların herhangi bir zamandaki borç bakiyesi (kalanı), maliyet bedeli ile stokta kalan malların maliyet tutarını gösterir.

Bu yöntemde mal mevcudunun sürekli olarak bilinmesi, her zaman satışlardan elde edilen kâr veya zararın da hesaplanmasını kolaylaştırır. Yine bu yöntemde dönem sonunda yapılacak fiilî sayım sonucuna göre de ticari mallardaki, varsa fazlalık veya noksanlık da kolayca belirlenir [8].

Sürekli envanter yönteminde her satıştan sonra, 621 STMM hesabı borçlandırılırken 153 ticari mallar hesabı alacaklandırılır.

Örnek

- 01.01.20xx tarihinde birim fiyatı 50 TL’den 2.000 adet x ticari mal + %10 KDV ile bir ay vadeli senet karşılığı satın alınmıştır.

01.01.20xx

153 TİCARİ MALLAR	100.000	
191 İNDİRİLECEK KDV	10.000	
321 BORÇ SENETLERİ		110.000
Senet karşılığı Ticari Mal Satın Alınması		

Bu işlemde $50 \times 2000 = 100.000$ TL lik ticari mal satın alınmış, 153 ticari mallar hesabının borcuna yazılmıştır. Paralelinde %10 KDV tutarı 10.000 TL, 191 indirilecek KDV. hesabının borç tarafına kaydedilmiş, toplam tutar karşılığında borç senedi imzalandığı için de 321 borç senetleri hesabı alacaklandırılmıştır.

Örnek

- 05.01.20xx tarihinde alış birim maliyeti 50 TL olan 1.500 adet ticari mal, birim fiyatı 60 TL'den yarısı altı ay vadeli kredili, (veresiye) diğer yarısı ise bir ay vadeli senet karşılığı *satılmıştır*. KDV %10.

05.01.20xx

120 ALICILAR	49.500	
121 ALACAK SENETLERİ	49.500	
391 HESAPLANAN KDV		9.000
600 YURT İÇİ SATIŞLAR		90.000
Ticari Mal Satılması		

Uzun (bir yılı aşan) vadeli satışlarda 220 alıcılar veya 221 alacak senetleri hesapları kullanılır.

Burada $1500 \times 60 = 90.000$ TL lik satış yapılmış olup paralelinde 9.000 TL %10 KDV hesaplanmış, her ikisi de alacak tarafa yazılmıştır. Satışın yarısı kredili (veresiye), diğer yarısı senet karşılığı olduğu için, 49.500 TL hem 120 alıcılar hem de 121 alacak senetleri hesaplarına borç kaydedilmiştir. Vade sürelerin 1 yılı (12 ayı) aşması hâlinde 220 alıcılar, 221 alacak senetleri hesapları kullanılır.

Örnek

- 05.01.20xx tarihinde satılan ticari malların maliyeti (1500 adet x 50 TL=)75.000 TL'nin de kaydedilmesi gerekir.

05.01.20xx

621 SATILAN TİCARİ MALLARIN MALİYETİ	75.000	
153 TİCARİ MALLAR		75.000
Satılan Ticari Mallar Maliyetinin ilgili hesaba devri		

Örnek

- 08.01.20.xx tarihinde satılan %10 KDV'li ticari malların 200 adedi istenilen kalitede olmadığı için alıcı tarafından işletmemize iade edilmiştir. (200 adet x 60 TL = 12.000 TL)

08.01.20xx

191 İNDİRİLECEK KDV	1.200	
610 SATIŞTAN İADELER	12.000	
120 ALICILAR		13.200
Satış İadesi		

Satıştan iade işlemiyle ilgili kayıt yapıldıktan sonra, iade edilen malların, maliyet kaydının da yapılması gerekir.

Bu işlemde satıştan yapılan iade nedeniyle 610 satıştan iadeler hesabı ve 191 indirilecek KDV hesabı borçlandırılmış, karşılığında ise 120 alıcılar hesabı alacaklandırılarak alıcıların borcu azaltılmıştır.

Örnek

- 08.01.20xx tarihinde iade edilen ticari mallarının stoklara geri alınmasına ilişkin günlük defter kaydı (200 adet x 50 TL = 10.000 TL) aşağıdaki gibidir.

08.01.20xx

153 TİCARİ MALLAR	10.000	
621 SATILAN TİCARİ MALLARIN MALİYETİ		10.000
Satıştan İade edilen Ticari Mallar		

Bu yöntemde, iade kaydından hemen sonra maliyet kaydı yapılması gerekir. 153 ticari mallar hesabına giriş yapılmış yani borçlandırılmış, satılan ticari mallar maliyetinde azalma olduğu için 621 satılan ticari mallar maliyeti hesabı da alacaklandırılmıştır.

157 DİĞER STOKLAR

Fiziksel ya da ekonomik olarak değer kaybına uğramış mallar, komisyoncuya satılması için gönderilen mallar ve alımı yapılmış, henüz yolda olan mallar, 157 diğer stoklar hesabında takip edilirler [9].

Örnek

- Örneğin 10.01.20xx tarihinde 10.000 TL'lik bir mal, depoda zarar görmüş ve değeri 8.500 TL'ye düşmüş olsun. Bu durumda bu mal, normal malların bulunduğu 153 ticari mallar hesabından çıkarılır, 157 diğer stoklar hesabına alınır. Değer düşüklüğü kesin ise aradaki fark, 659 diğer olağan giderler ve zararlar hesabına alınır. Aşağıda yevmiye ve defter-i kebir kayıtları verilmiştir.

Değer kaybına uğramış mallar için değer düşüklüğü kesin ise diğer olağan gider ve zararlar hesabına borç kaydı yapılır.

10.01.20xx		
157 DİĞER STOKLAR	8.500	
659 DİĞER OLAĞAN GİDER ZARARLAR	1.500	
153 TİCARİ MALLAR		10.000
Değeri düşen mallar		

B	153 Tic. Mal. Hesabı	A
		10.000

B	157 Diğ. Stok. Hesabı	A
	8.500	

B	659 Diğ. Ol. Gid. Zar. Hesabı	A
	1.500	

Eğer değer düşüklüğü kesin değilse bu kez kayıtlar aşağıdaki gibi yapılır;

10.01.20xx		
157 DİĞER STOKLAR	10.000	
153 TİCARİ MALLAR		10.000
Değeri düşen malların sağlam mallardan ayrılması		

Değer düşüklüğü dönem sonunda da devam ediyorsa değeri düşen mallar için karşılık ayrılır.

31.12.20..		
654 KARŞILIK GİDERLERİ	1.500	
158 STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI (-)		1.500
Değeri düşen malların sağlam mallardan ayrılması		

Değer düşüklüğü kesin değil ve dönem sonunda da devam ediyor ise karşılık ayrılabilir.

B	153 Tic. Mal. Hesabı	A
	10.000	
B	654 Karşılık G. Hesabı	A
1.500		

B	157 Diğ. Stok. Hesabı	A
	10.000	
B	158 Stok Değ. Düş. Hesabı	A
		1.500

Komisyoncu aracılığı ile ticari mal satış

Örnek

- 10.01.20xx tarihinde birim maliyeti (adedi) 50 TL olan 600 adet ticari mal satılmak üzere Iğdır'daki bir komisyoncuya gönderilmiştir (600 Ad. x 50 TL= 30.000 TL).

10.01.20xx

157 DİĞER STOKLAR	30.000	
153 TİCARİ MALLAR		30.000
Komisyoncuya Gönderilen Mallar		

Örnek

- 18.01.20xx tarihinde İğdır'daki komisyoncu gönderilen ticari malların yarısını (300 adet) birim fiyatı 65 TL'den %10 KDV'li sattığını bildirmiş ve işletmeye fatura düzenlemiştir.

Komisyoncuya satılmak üzere gönderilen mallar, diğer stoklar hesabında takip edilir.

18.01.20xx

127 DİĞER TİCARİ ALACAKLAR	21.450	
391 HESAPLANAN KDV		1.950
600 YURT İÇİ SATIŞLAR		19.500
Komisyoncuya Gönderilen Malların satılması		

Örnek

- 18.01.20xx tarihinde, İğdır'daki komisyoncu nezdinde satılan ticari malların maliyetini bularak stoklardan düşülmesi ve yapılan satıştan elde edilen kâr veya zararı belirlemek için (aralıklı envanter yönteminde dönem sonunda), sürekli envanter yönteminde ise aşağıdaki kayıt yapılır. (300 adet x 50 TL = 15.000 TL)

18.01.20..

621 SATILAN TİCARİ MALLARIN MALİYETİ	15.000	
157 DİĞER STOKLAR		15.000
Satılan Ticari Mallar Maliyetinin ilgili hesaba devri		

Örnek

- 20.01.20xx tarihinde Iğdır'daki komisyoncu anlaşmaya göre satış değeri üzerinden %3 komisyonun kestikten sonra kalan bedeli işletmenin bankadaki hesabına yatırmıştır.

20.01.20xx

102 BANKALAR	20.865	
760 PAZARLAMA SATIŞ DAĞITIM GİDERLERİ	585	
760.10 Komisyon Giderleri		
127 DİĞER TİCARİ ALACAKLAR		21.450
Komisyoncudan tahsilat		

Örnek

- İşletme 25.01.20xx tarihinde 20.000 TL'lik mal satın almış, bedelini bankadan ödemiş olsun. Mallar henüz yolda olup işletmeye ulaşmamışsa 157 diğer stoklar hesabına kayıt yapılır.

Satın alınan, ancak henüz teslim alınmamış yoldaki mallar, 157 diğer stoklar hesabına kaydedilir.

25.01.20xx

157 DİĞER STOKLAR	20.000	
102 BANKALAR		20.000
Yoldaki Mallar		

Örnek

- Bu yoldaki mallar için sigorta, nakliye gideri de ödenebilir. Varsayalım ki 400 TL sigorta ve nakliye peşin ödenmiş olsun. KDV %10.

25.01.20xx

157 DİĞER STOKLAR	400	
191 İND KDV	40	
100 KASA		440
Yoldaki Mallar İçin Nakliye ve Sigorta Gideri		

159 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI

Bir işlem için avans verilmesi durumunda, bu hesap kullanılır. Yurt içi, yurt dışı avans farklıdır [10].

Örnek

- İşletme bir mal satın almak için 25.01.20xx tarihinde, 5.000 TL avansı bankadan göndermiş olsun. Daha sonra %10 KDV dâhil 22.000 TL değerindeki bu siparişini 28.01.2017 teslim alsın ve kalan kısım için de çek keşide etsin.

Satın alınacak mallar için önceden avans verilebilir.

Avansın verilmesinde aşağıdaki kayıt yapılır.

25.01.20xxz

159 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI	5.000	
102 BANKALAR		5.000
Sipariş avansı verilmesi		

Siparişin teslim alınmasında aşağıdaki kayıt yapılır.

28.01.20xx

153 TİCARİ MALLAR	20.000	
191 İNDİRİLECEK KDV	2.000	
159 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI		5.000
103 VERİLEN ÇEK ve ÖDEME EMİRLERİ (-)		17.000
Siparişin teslim alınması		

B	153 Tic. Mal. Hesabı	A
	20.000	

B	102 Bankalar Hesabı	A
	5.000	

B	159 Verilen Sip. Hesabı	A
	5000	5000

B	103 Verilen Çek. Hesabı	A
		17.000

B	191 İND. KDV. Hesabı	A
	2000	

Burada önce, mal siparişi avansı bankadan ödenmiştir. Daha sonra mal teslim alındığında mal bedeli 153 ticari mallar hesabına, ödenen katma değer vergisi ise 191 indirilecek KDV hesabına borç kaydedilmiştir. Karşılığında da önce avans miktarı düşülmüş, yani 159 verilen sipariş avansları hesabının alacak tarafına kayıt yapılarak kapatılmış, kalan tutar için (17.000 TL) çek keşide edilmiş ve 103 verilen çekler ve ödeme emirleri (-) hesabına alacak kaydedilmiştir.

Özet

- Stoklar, işletmelerin ana faaliyet konularını yerine getirebilmek için satmak, ya da üretmek amacıyla ellerinde bulundurdukları ve tükettikleri varlıklardan oluşur. Ticari mallar, stoklar içerisinde önemli bir yer almaktadır. İşletmelerin ticari faaliyet konularına göre, satılmak üzere satın aldıkları mallar, ticari mallar olarak adlandırılmaktadır. Üzerinde herhangi bir değişiklik yapmadan, satılmak amacıyla stoklarda bulundurulmuş ticari malların kaydında, farklı yöntemler uygulanmaktadır. Ticari malların tedarikinden satışına kadar geçen süreçte, uygulanacak kayıt yöntemleri, satılan malların birim maliyetine ve çeşit sayısına göre farklılık arz etmektedir.
- Ticari malların kayda alınmasında (muhasabeleştirilmesinde) genellikle, iki yöntem kullanılmaktadır.
  - 1- Aralıklı Envanter Yöntemi
  - 2- Sürekli Envanter Yöntemi
- **ARALIKLI ENVANTER YÖNTEMİ**
  - "Dönem Sonunda Envanter Yöntemi" olarak da bilinen bu yöntem, birim maliyeti düşük çeşit sayısı fazla malların satıldığı marketler gibi işletmelerde uygulanır. Çünkü satış aşamasında STMM'yi hesaplamak oldukça güçtür ve pratik değildir. Bu yöntemde; bütün mal alışları, maliyet bedeliyle, 153 ticari mallar hesabının borcuna, yapılan satışlar ise 600 yurt içi satışlar hesabının alacağına satış bedeliyle dönem içerisinde kaydedilir. Dönem sonu envanter işlemleriyle belirlenen ticari mal bakiyesinin (kalanının) maliyet bedeliyle, bilançoda yer alması için, satılan malların maliyetinin hesaplanarak ticari mallar hesabının alacağına karşılık, satılan ticari malların maliyeti (STMM) hesabına borç kaydı yapılması gerekir. Bu yöntemde; satın alınan stoklar (ticari mallar); maliyet bedeli ile 153 ticari mallar hesabının borç tarafına yazılır ve borcunda izlenir. Dönem sonunda muhasebe dışı envanter (iş yerleri ve depolarında yapılan fiilî stok sayımı) sonuçlarına göre, çıkarılan envanter ve değerlendirmeye de dönem sonu kalan mal mevcudu belirlenir. Belirlen bu tutar, 153 ticari mallar hesabının borç toplamından çıkarılır ve satılan ticari malların maliyeti belirlenir. Belirlenen satılan malların maliyeti "621 satılan ticari malların maliyeti" hesabının borcuna, 153 ticari mallar hesabının alacağına kaydedilir. Bu işlemden sonra ticari mallar hesabının borç kalanı dönem sonu mal mevcudunu gösterir.
  - Ticari mallar ile ilgili bazı kavramlar ve bunların muhasebe kayıtları ile ilgili bilgiler, özet olarak şu şekildedir;
  - Dönem başı ticari mal mevcudu: İşletmenin önceki dönemden devir aldığı ve dönem başı bilançosunda yer alan ve ticari mallar hesabının borcuna maliyet değeriyle kaydedilmiş tutardır.
  - Alışlar: Satın alınan ticari mallar, alış maliyetiyle Ticari mallar hesabının borcuna kaydedilir. Alış maliyetini; alış fiyatı+alış giderleri (Nakliye, yükleme, boşaltma giderleri, sigorta vb. giderler)-Alıştan iadeler-Alış iskontoları tutarları belirlemektedir.
  - Satışlar: Dönem içerisinde yurt içi, yurt dışı ve diğer satışların brüt tutarından oluşmaktadır. Satışlar, bir gelir hesabıdır ve 600 nolu yurt içi satışlar hesabının alacak tarafına yazılır. Satış tutarının, KDV oranı kadar hesaplanan tutarı ise satış hesabının paralelinde, hesaplanan KDV hesabına alacak kaydedilir.

Özet (devamı)

- Satışlarla ilgili giderler: İşletmeler, satış yapabilmek, satışlarını artırabilmek için bazı giderlere katlanırlar. Bunlar reklam, firma adının yer aldığı poşet, pazarlamada çalışan eleman ücretleri, malın müşteriye nakliye vb. giderleri olabilir. Bunların hepsine. Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri denir. Satış faaliyetiyle ilgili tüm giderler, 760 pazarlama, satış ve dağıtım giderleri hesabının borcuna kaydedilir.
- Satış İskontoları: Satış İskontosu, satıştan bir süre sonra erken ödeme ya da yıllık satış cirosu üzerinden alıcı lehine yapılan indirimlerdir. Satış iskontolarının, satış hasılatını azaltıcı etkisi vardır. İskontolar. 611 satış iskontoları hesabında takip edilir.
- Satış İadeleri: Satışı yapılan malların kalitesizlik nedeniyle. alıcı tarafından işletmeye iadesinden dolayı, iade edilen tutar, 610 satıştan iadeler hesabına borç yazılır. Böylece, satış geliri iade tutarı kadar azalmış olur.
- SÜREKLİ ENVANTER YÖNTEMİ:** Bu yöntem, çeşit sayısı az, birim maliyeti yüksek malların alınıp satıldığı işletmelerde uygulanır. Sürekli envanter yönteminde her parti satıştan sonra, satılan ticari malların maliyet bedeliyle stoktan çıkış kaydı ve maliyetlere aktarım kaydı yapılır. Bu yöntemde; alışlar, alış giderleri, alıştan iadeler, alış iskontoları, satışlar, satıştan iade ve iskontoları, satış giderleri kayıtları aralıklı envanter yönteminde olduğu gibidir.
- Diğer Stoklar: Ekonomik ya da fiziksel olarak değer kaybı olmuş mallar, komisyoncuya satılması için gönderilen mallar ve alımı yapılmış henüz yolda olan mallar için 157 diğer stoklar hesabında takip edilirler. Her iki yöntemde de kayıtlar aynıdır.
- Verilen Sipariş Avansları: İşletmeler satın alacakları mallar için önceden avas vermişler ise 159 sipariş avansları hesabını kullanırlar.

DEĞERLENDİRME SORULARI

- Ticari malların satın alışıyla ilgili maliyetler (yükleme, nakliye, sigorta vb.) aşağıdaki hangi hesabın borçlu tarafına yazılır?
  - Ticari mallar hesabına
  - Ticari mallar hesabının alt hesabı olarak alış iskontoları hesabına
  - Ticari malların hesabının alt hesabı olarak alış iadeleri hesabına
  - Satıcılar hesabına
  - Genel yönetim giderleri hesabına
- 10.03.20xx tarihinde işletme %10 KDV dâhil 11.000 TL ticari malı veresiye satmıştır. 14.03.20xx tarihinde satılan ticari malların yarısı müşteri tarafından beğenilmemiş ve işletmeye iade edilmiştir.
İade işlemine ait doğru kayıt aşağıdakilerin hangisidir?

a)

14.01.20xx		
600 YURT İÇİ SATIŞLAR	5.000	
391 HESAPLANAN KDV	500	
120 ALICILAR		5.500
Satış İadesi		

b)

14.01.20xx		
611 SATIŞ İSKONTOLARI	5.500	
391 HESAPLANAN KDV	500	
120 ALICILAR		6.000
Satış İadesi		

c)

14.01.20xx		
610 SATIŞTAN İADELER	5.000	
191 İNDİRİLECEK KDV	500	
120 ALICILAR		5.500
Satış İadesi		

d)

14.01.20xx		
120 ALICILAR	5.000	
191 İNDİRİLECEK KDV	500	
610 SATIŞTAN İADELER		5.500
Satış İadesi		

e)

14.01.20xx		
610 SATIŞTAN İADELER	5.000	
191 İNDİRİLECEK KDV	500	
600 YURT İÇİ SATIŞLAR		5.500
Satış İadesi		

3. “Sürekli Envanter Yöntemi”nin uygulandığı bir işletmede, çek karşılığı mal satılmış ise aşağıdaki kayıtlardan hangisi doğrudur?

- Kasa borçlu, satışlar ve ind. KDV hesabı alacaklı yazılır.
- İki kayıt yapılır. İlkinde alınan çekler hesabı borçlu, satışlar ve hs. KDV hesapları alacaklı yazılırken ikinci kayıta STMM hesabına borç, ticari mallar hesabına alacak yazılır.
- Üç kayıt yapılır. İlkinde satışlar borçlu, Hs. KDV ve alınan çekler alacaklı yazılır.
- İki kayıt yapılır. İlkinde alınan çekler hesabı borçlu, Satışlar ve KDV Hesapları alacaklı yazılırken ikincisinde STMM borçlu ve paz. satış gid. alacaklı yazılır.
- Sadece ticari mallar borçlu, STMM alacaklı yazılır.

4. Ticari mal hareketlerini “Aralıklı Envanter Yöntemi”ne göre izleyen işletmede aşağıdaki hesaplardan aşağıdaki hangisi dönem içinde işlem görmez?

- 153 ticari mallar hs.
- 600 yurt içi satışlar hs.
- 610 satıştan iadeler hs.
- 611 satıştan iadeler hs.
- 621satılan ticari malların maliyeti hs.

5. Aşağıdaki yevmiye kaydının yapılış gerekçesi aşağıdakilerden hangisidir?

18.01.20xx

654 KARŞILIK GİDERLERİ	5.000	
158 STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI (-)		5.000

- a) Dönem sonunda ticari mal stoklarında değer düşüklüğü olmuş ve karşılık ayrılmıştır.
- b) Değer düşüklüğü karşılıkları, konusu kalmayan karşılığa dönüşmüştür.
- c) Değer düşüklüğü karşılığı için karşılık ayrılmamıştır.
- d) Yasal fire ve zayi olan mallara ilişkin bir kayıttır.
- e) Değer düşüklüğüne uğrayan mallar diğer stoklara aktarılmıştır.
6. “Aralıklı Envarter Yöntemi”nin uygulandığı bir işletmede ticari mallar hesabının dönem sonu borç bakiyesi (kalanı) 150.000 TL’dir. Yapılan fiilî sayımda, işletmede 100.000 TL’lik mal olduğu tespit edilmiştir. Buna göre satılan ticari malların maliyeti (STMM) kaç TL’dir?
- a) 100.000 TL
- b) 150.000 TL
- c) 50.000 TL
- d) 200.000 TL
- e) 250.000 TL
7. A Ticaret işletmesinde dönem başı mal stoğu 15.000 TL’dir. İşletme dönem içerisinde 100.000 TL’lik mal satın almıştır. Satın alınan malların alış maliyetleri (nakliye, sigorta, yükleme vb.) 10.000 TL’dir. Satın alınan mallardan 5.000 TL’lik kısmı istenilen koşulları taşımadığı için satıcıya iade edilmiştir.
- Bu bigilere göre işletmede satışa hazır (satılabilir) malların alış maliyeti kaç TL’dir?
- a) 115.000 TL
- b) 120.000 TL
- c) 130.000 TL
- d) 135.000 TL
- e) 140.000 TL

8. Ekonomik ya da fiziksel olarak değer kaybı olmuş mallar, komisyoncuya satılması için gönderilen mallar ve alımı yapılmış henüz yolda olan mallar aşağıdaki hangi hesapta takip edilir ?
- a) İlk madde ve malzeme
  - b) Yarı mamuller
  - c) Ticari mallar
  - d) Diğer stoklar
  - e) Alınan siparişler
9. Birim maliyeti düşük çeşit sayısı fazla malların satıldığı marketler vb. işletmelerde ticari malların takibinde (muhasabeleştirilmesinde) aşağıdaki hangi yöntem kullanılır?
- a) Sürekli envater yöntemi
  - b) Aralıklı (Dönem sonu) envanter yöntemi
  - c) Amortisman yöntemi
  - d) Endirekt kayıt yöntemi
  - e) Satış yöntemi
10. İşletmelerin mal satın alırken ödedikleri KDV (Katma Değer Vergisi) hangi hesapta takip edilir?
- a) Genel yönetim giderleri hs.
  - b) Pazarlama satış dağıtım giderleri hs.
  - c) İndirilecek KDV hesabı.
  - d) Hesaplanan KDV hs.
  - e) Devreden KDV hs.

Cevap Anahtarı

1.a, 2.c, 3.b, 4.e, 5.a, 6.c, 7.b, 8.d, 9.b, 10.c

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- [1] Ataman, Ümit, Hacıüstemoğlu, Rüstem, (1999). Muhasebe ve Finans Bilgileri Türkmen Kitapevi.
- [2] Sevilengül , ORHAN, (2009). Genel Muhasebe, Ankara: Gazi Kitabevi
- [3] Sevilengül, Orhan, (2010). Çözümlü Genel Muhasebe Problemleri. Ankara: Gazi Kitabevi.
- [4] Küçüksavaş, Nihat, (2010). Finansal Muhasebe (Genel Muhasebe).
- [5] Akdoğan, NALAN., Sevilengül, ORHAN., (2007). Tekdüzen Muhasebe Sistemi ve Uygulaması, Ankara: Gazi Kitabevi
- [6] Bayazıtlı, Ercan., (2010). Genel Muhasebe Problemleri. Ankara: Siyasal Kitabevi
- [7] Koç Yalkın, YÜKSEL, (1998). Genel Muhasebe ve İlkeleri ve Uygulaması, Ankara
- [8] Sürmeli, FEVZİ, (2008). Genel Muhasebe, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- [9] Sürmen, YUSUF, (2010). Muhasebe -1,Celepler Matbaacılık.
- [10] Yükçü, Süleyman, (2006), Finansal Muhasebe, İzmir.